

ISSN 2181-1342

Actual problems of social and humanitarian sciences
Актуальные проблемы социальных и гуманитарных наук

Ijtimoiy-gumanitar
fanlarning dolzarb
muammolari

6-son (5-jild)

2025

SCIENCEPROBLEMS.UZ

IJTIMOIY-GUMANITAR FANLARNING DOLZARB MUAMMOLARI

№ 6 (5) - 2025

**АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО-
ГУМАНИТАРНЫХ НАУК**

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

TOSHKENT-2025

BOSH MUHARRIR:

Isanova Feruza Tulqinovna

TAHRIR HAY'ATI:

07.00.00- TARIX FANLARI:

Yuldashev Anvar Ergashevich – tarix fanlari doktori, siyosiy fanlar nomzodi, professor, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat siyosati va boshqaruvi akademiyasi;

Mavlanov Uktam Maxmasabirovich – tarix fanlari doktori, professor, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat siyosati va boshqaruvi akademiyasi;

Xazratkulov Abror – tarix fanlari doktori, dotsent, O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti.

Tursunov Ravshan Normuratovich – tarix fanlari doktori, O'zbekiston Milliy Universiteti;

Xolikulov Axmadjon Boymahamatovich – tarix fanlari doktori, O'zbekiston Milliy Universiteti;

Gabrielyan Sofya Ivanovna – tarix fanlari doktori, dotsent, O'zbekiston Milliy Universiteti.

Saidov Sarvar Atabullo o'g'li – katta ilmiy xodim, Imam Termiziy xalqaro ilmiy-tadqiqot markazi, ilmiy tadqiqotlar bo'limi.

08.00.00- IQTISODIYOT FANLARI:

Karlibayeva Raya Xojabayevna – iqtisodiyot fanlari doktori, professor, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti;

Nasirxodjayeva Dilafruz Sabitxanova – iqtisodiyot fanlari doktori, professor, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti;

Ostonokulov Azamat Abdukarimovich – iqtisodiyot fanlari doktori, professor, Toshkent moliya instituti; Arabov Nurali Uralovich – iqtisodiyot fanlari doktori, professor, Samarqand davlat universiteti;

Xudoyqulov Sadirdin Karimovich – iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti;

Azizov Sherzod O'ktamovich – iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent, O'zbekiston Respublikasi Bojxona instituti;

Xojayev Azizzon Saidaloxonovich – iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent, Farg'ona politexnika instituti

Xolov Aktam Xatamovich – iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat siyosati va boshqaruvi akademiyasi;

Shadiyeva Dildora Xamidovna – iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent v.b, Toshkent moliya instituti;

Shakarov Qulmat Ashirovich – iqtisodiyot fanlari

nomzodi, dotsent, Toshkent axborot texnologiyalari universiteti

09.00.00- FALSAFA FANLARI:

Hakimov Nazar Hakimovich – falsafa fanlari doktori, professor, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti;

Yaxshilikov Jo'raboy – falsafa fanlari doktori, professor, Samarqand davlat universiteti;

G'aybullayev Otabek Muhammadiyevich – falsafa fanlari doktori, professor, Samarqand davlat chet tillar instituti;

Saidova Kamola Uskanbayevna – falsafa fanlari doktori, "Tashkent International University of Education" xalqaro universiteti;

Hoshimxonov Mo'min – falsafa fanlari doktori, dotsent, Jizzax pedagogika instituti;

O'roqova Oysuluv Jamoliddinovna – falsafa fanlari doktori, dotsent, Andijon davlat tibbiyot instituti, Ijtimoiy-gumanitar fanlar kafedrasi mudiri;

Nosirxodjayeva Gulnora Abdukaxxarovna – falsafa fanlari nomzodi, dotsent, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Turdiyev Bexruz Sobirovich – falsafa fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent, Buxoro davlat universiteti.

10.00.00- FILOLOGIYA FANLARI:

Axmedov Oybek Saporbayevich – filologiya fanlari doktori, professor, O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti;

Ko'chimov Shuxrat Norqizilovich – filologiya fanlari doktori, dotsent, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Hasanov Shavkat Ahadovich – filologiya fanlari doktori, professor, Samarqand davlat universiteti;

Baxronova Dilrabo Keldiyorovna – filologiya fanlari doktori, professor, O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti;

Mirsanov G'aybullo Qulmurodovich – filologiya fanlari doktori, professor, Samarqand davlat chet tillar instituti;

Salaxutdinova Musharraf Isamutdinovna – filologiya fanlari nomzodi, dotsent, Samarqand davlat universiteti;

Kuchkarov Raxman Urmanovich – filologiya fanlari nomzodi, dotsent v/b, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Yunusov Mansur Abdullayevich – filologiya fanlari nomzodi, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat siyosati va boshqaruvi akademiyasi;

Saidov Ulugbek Aripovich – filologiya fanlari nomzodi, dotsent, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat siyosati va boshqaruvi akademiyasi.

12.00.00- YURIDIK FANLAR:

Axmedshayeva Mavlyuda Axatovna – yuridik fanlar doktori, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Muxitdinova Firyuza Abdurashidovna – yuridik fanlar doktori, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Esanova Zamira Normurotovna – yuridik fanlar doktori, professor, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan yurist, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Hamroqulov Bahodir Mamasharifovich – yuridik fanlar doktori, professor v.b., Jahon iqtisodiyoti va diplomatiya universiteti;

Zulfiqorov Sherzod Xurramovich – yuridik fanlar doktori, professor, O'zbekiston Respublikasi Jamoat xavfsizligi universiteti;

Xayitov Xushvaqt Saparbayevich – yuridik fanlar doktori, professor, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat siyosati va boshqaruvi akademiyasi;

Asadov Shavkat G'aybullayevich – yuridik fanlar doktori, dotsent, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat siyosati va boshqaruvi akademiyasi;

Ergashev Ikrom Abdurasulovich – yuridik fanlar doktori, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Utemuratov Maxmut Ajimuratovich – yuridik fanlar nomzodi, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Saydullayev Shaxzod Alixanovich – yuridik fanlar nomzodi, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Hakimov Komil Baxtiyarovich – yuridik fanlar doktori, dotsent, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Yusupov Sardorbek Baxodirovich – yuridik fanlar doktori, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Amirov Zafar Aktamovich – yuridik fanlar doktori (PhD), O'zbekiston Respublikasi Sudyalar oliy

kengashi huzuridagi Sudyalar oliy maktabi;

Jo'rayev Sherzod Yuldashevich – yuridik fanlar nomzodi, dotsent, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Babadjanov Atabek Davronbekovich – yuridik fanlar nomzodi, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Normatov Bekzod Akrom o'g'li — yuridik fanlar bo'yicha falsafa doktori, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Rahmatov Elyor Jumaboyevich — yuridik fanlar nomzodi, Toshkent davlat yuridik universiteti;

13.00.00- PEDAGOGIKA FANLARI:

Xashimova Dildarxon Urinboyevna – pedagogika fanlari doktori, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Ibragimova Gulnora Xavazmatovna – pedagogika fanlari doktori, professor, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti;

Zakirova Feruza Maxmudovna – pedagogika fanlari doktori, Toshkent axborot texnologiyalari universiteti huzuridagi pedagogik kadrlarni qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish tarmoq markazi;

Kayumova Nasiba Ashurovna – pedagogika fanlari doktori, professor, Qarshi davlat universiteti;

Taylanova Shoxida Zayniyevna – pedagogika fanlari doktori, dotsent;

Jumaniyozova Muhayyo Tojiyevna – pedagogika fanlari doktori, dotsent, O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti;

Ibraximov Sanjar Urunbayevich – pedagogika fanlari doktori, Iqtisodiyot va pedagogika universiteti;

Javliyeva Shaxnoza Baxodirovna – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), Samarqand davlat universiteti;

Bobomurotova Latofat Elmurodovna — pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), Samarqand davlat universiteti.

19.00.00- PSIXOLOGIYA FANLARI:

Karimova Vasila Mamanosirovna – psixologiya fanlari doktori, professor, Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti;

Hayitov Oybek Eshboyevich – Jismoniy tarbiya va sport bo'yicha mutaxassislarni qayta tayyorlash va malakasini oshirish instituti, psixologiya fanlari doktori, professor

Umarova Navbahor Shokirovna – psixologiya fanlari doktori, dotsent, Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti, Amaliy psixologiyasi kafedrasi mudiri;

Atabayeva Nargis Batirovna – psixologiya fanlari doktori, dotsent, Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti;

Shamshetova Anjim Karamaddinovna – psixologiya fanlari doktori, dotsent, O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti;

Qodirov Obid Safarovich – psixologiya fanlari doktori (PhD), Samarkand viloyat IIB Tibbiyot bo'limi psixologik xizmat boshlig'i.

22.00.00- SOTSILOGIYA FANLARI:

Latipova Nodira Muxtarjanovna – sotsiologiya fanlari doktori, professor, O'zbekiston milliy universiteti kafedra mudiri;

Seitov Azamat Po'latovich – sotsiologiya fanlari doktori, professor, O'zbekiston milliy universiteti; Sodiqova Shohida Marxaboyevna – sotsiologiya fanlari doktori, professor, O'zbekiston xalqaro islam akademiyasi.

23.00.00- SIYOSIY FANLAR

Nazarov Nasriddin Ataqulovich –siyosiy fanlar doktori, falsafa fanlari doktori, professor, Toshkent arxitektura qurilish instituti;

Bo'tayev Usmonjon Xayrullayevich –siyosiy fanlar doktori, dotsent, O'zbekiston milliy universiteti kafedra mudiri.

OAK Ro'yxati

Mazkur jurnal Vazirlar Mahkamasi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi Rayosatining 2022-yil 30-noyabrdagi 327/5-son qarori bilan tarix, iqtisodiyot, falsafa, filologiya, yuridik va pedagogika fanlari bo'yicha ilmiy darajalar yuzasidan dissertatsiyalar asosiy natijalarini chop etish tavsiya etilgan ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan.

"Ijtimoiy-gumanitar fanlarning dolzARB muammolari" elektron jurnali 2020-yil 6-avgust kuni 1368-sonli guvohnoma bilan davlat ro'yxatiga olingan.

Muassis: "SCIENCEPROBLEMS TEAM"
mas'uliyati cheklangan jamiyati

Tahririyat manzili:

100070. Toshkent shahri, Yakkasaroy tumani, Kichik Beshyog'och ko'chasi,
70/10-uy. Elektron manzil:

scienceproblems.uz@gmail.com

Bog'lanish uchun telefon:

(99) 602-09-84 (telegram).

07.00.00 – TARIX FANLARI

Umarov Sardor Yakubovich

QAYTA BIRLASHGAN GERMANIYA IQTISODIYOTI RIVOJLANISHINING
ASOSIY JIHATLARI 12-16

Atamuratova Dilafruz Rashidovna

XORAZM XALQ SOVET RESPUBLIKASINING ILK MATBUOTI: “INQILOB QUYOSHI” 17-20

Mansurov Ulug’bek

XX ASRNING 20-50-YILLARIDA NAMANGAN SHAHRIDA SOG’LIQNI
SAQLASH TIZIMIDAGI MUAMMOLAR 21-24

Umid Bekmuhammad, Sayyora Samandarova

XORAZMDAGI JADID MAKTABLARIGA OID TA’LIM
TASHKIOTLARI VA JAMIYATLARI 25-31

Norov Shuhrat, Turatosheva Sadoqat

O’ZBEKİSTON YOSHLAR SIYOSATINING IJTIMOIY, MADANIY VA TA’LIMIY
SOHALARDAGI FALSAFIY ASOSLARI VA UNING MA’NAVIY YETUK YOSHLARNI
SHAKLLANTIRISHDAGI ROLI 32-38

Sultanov Samandar Mahmud o’g’li

QUYI AMUDARYO VA BUXORO-QORAKO’L HUDUDI MANZILGOHLARINING
MODDIY ASHYOLARDA AKS ETISHI 39-42

Quranboyeva Sevinchoy

SOVET HOKIMIYATI DAVRIDA XORAZM VILOYATI AHOLISINING UY-JOY
QURILISHIDA IJTIMOIY HAYOTNING AKS ETISHI (1945-1985-YILLAR MISOLIDA) 43-46

Mamajanov Azizbek

SOVET HUKUMATI AGRAR SIYOSATINING O’ZBEKİSTON SSR IRRIGATSIYA
TIZIMIGA TA’SIRI (1950-1990-YILLAR) 47-52

Baxritdinov Jasurbek

AKADEMIK ABDULAHAD MUHAMMADJONOVNING O’ZBEKİSTONDA TARIX VA
ARXEOLOGIYA FANLARI RIVOJIGA QO’SHGAN HISSASI 53-57

Aliqulov Ramazon

TOSHKENT VA FARG’ONA VODIYSIDAGI DEHQON, CHORVADOR VA HUNARMAND
AHOLINING MADANIY, IJTIMOIY, SIYOSIY, IQTISODIY ALOQALARING
O’ZBEK XALQINING ETNOGENEZIDAGI O’RNI (QANG’LI QABILASI MISOLIDA) 58-66

Abduraxmonov Adxamjon Soxodilla o’g’li

1946-1990-YILLARDA QO’QON SANOATINING TRANSFORMATSIYASI 67-74

Tashqo’lova Dilnoza Turaboy qizi

YANGI O’ZBEKİSTON VA XITOY XALQ RESPUBLIKALARI IQTISODIY
HAMKORLIGIDA “BIR MAKON-BIR YO’L” TASHABBUSINING AHAMIYATI 75-78

Jabborov Qaxramon Jaxongir o’g’li

JULIYA KOHENNING XVIII-XX ASRLARDA SEFARD YAHUDIYLARINING IJTIMOIY
HOLATIGA OID TADQIQOTLARI TAHLILI 79-83

<i>Dilfuza Muxammadinovna Nasretdinova</i>	84-89
TA'LIMNING TARAQQIYOT YO'LI	

08.00.00 – IQTISODIYOT FANLARI

<i>Ollanazarov Bekmurod</i>	
INNOVATSION YONDASHUV ASOSIDA TURISTIK XIZMATLAR SOHASIDA INVESTITSION FAOLLIKNI BOSHQARISH: NAZARIYA, AMALIYOT VA XORIJY TAJRIBA	90-100
<i>Umronov Eldorbek Sodirovich</i>	
O'ZBEKISTONDA EKOTURIZMNI RIVOJLANTIRISHNING ASOSIY YO'NALISHLARI VA ISTIQBOLLARI	101-107
<i>Tangirkulov Bekzod</i>	
TIJORAT BANKLARI MOLIYAVIY RESURSLARINI BOSHQARISHNI TAKOMILLASHTIRISH	108-115
<i>Aymatov Sirojiddin To'raqul o'g'li</i>	
TRANSPORT TIZIMINING RAQOBATBARDOSHLIGINI BAHOLASH KO'RSATKICHLARI TIZIMI	116-125
<i>Ergashev Uyg'un Jabborovich</i>	
KAMERAL SOLIQ TEKSHIRUVI UCHUN ELEKTRON MANBASINING SHAKLLANISHI, SOLIQ TIZIMIDAGI QO'LLANILAYOTGAN DASTURIY MAHSULOTLARNING AHAMIYATI	126-131

09.00.00 – FALSAFA FANLARI

<i>Nosirxo'jayeva Gulgora</i>	
AXBOROT VA "OMMAVIY MADANIYAT" XURUJINING DOLZARB MUAMMOLARI	132-136
<i>Panjiyev Suhrob</i>	
HAQIQATNING KOGERENTLIK XUSUSIYATLARINING YANGILANISHI	137-143
<i>Gadoeva Lobar</i>	
IJTIMOIY-FALSAFIY TADQIQOTLAR OBYEKTI SIFATIDA SOG'LOM TURMUSH TARZI .	144-148
<i>Djurayeva Nigora</i>	
SYSTEMIC ANALYSIS OF THE FORMATION OF COGNITIVE ASPECTS OF CONSCIOUSNESS OF THE PEOPLES OF CENTRAL ASIA	149-158
<i>Юлдашев Фаррух Абдурахманович</i>	
ПОНЯТИЕ ЭКЗИСТЕНЦИЯЛИЗМА И ЕГО СТЕПЕНИ ИССЛЕДОВАНИЯ	159-167
<i>Mengliqulov Umid Mamadiyevich</i>	
MILLIY IDENTIFIKATSIYA MASALASINING TARIXIY-DINAMIK VA ZAMONAVIY KONTEKSTDA TAHLILI	168-173
<i>To'xtarov Ismatulla Murodovich, Ergashev Ulug'bek Adxamovich</i>	
MAG'RIBNI MAFTUN AYLAGAN MUTAFAKKIR	174-178
<i>Toirov Ilhom</i>	
IJTIMOIY-MADANIY TARAQQIYOT: SIVILIZATSION ASOSLAR VA YO'NALISHLAR	179-183
<i>Farxodjonova Nodira, Ergashev Ibodulla</i>	
GLOBALASHUV SHAROITIDA MILLIY O'ZLIKNI SAQLASH VA JAMIYAT BARQARORLIGI: JADIDLAR MEROSIGA IJTIMOIY-FALSAFIY NAZAR	184-188

<i>Ergashev Ozodbek Baxodurovich</i>	
YUNON MANTIQ ILMINING ARAB TILIGA TARJIMA QILINISHI VA ISLOM FALSAFASIGA KIRIB KELISHI	189-194
<i>Fayziyev Xurshid</i>	
VOLTER VA BAG'RIKENGLIK GENEZISI	195-199
<i>Sattorova Shalola</i>	
MIRZO ABDULQODIR BEDILNING ASOSIY FALSAFIY G'OVYALARI	200-203
<i>Taylyakova Feruzaxon Sultanovna</i>	
TADBIRKOR VAZIFALARI VA SHAXSIY SIFATLARI	204-207
<i>Sadullayev Sardor Saydiganiyevich</i>	
INSON VA SAN'ATNING ARTUR SHOPENGAUER TA'LIMOTIDA ESTETIK TAFAKKUR PRIZMASIDA TAHLILI	208-215
<i>Vaxobova Dilfuza Roziqovna</i>	
ABU ABDULLOH RUDAKIY ADABIY-FALSAFIY MEROSINI O'RGANISHGA SINERGETIK USULDA YONDASHUV	216-219
<i>Yuldashtxodjaev Haydar Hashimxonovich</i>	
MUSOXONXOJA DAHBIDIY ASARLARIDA USTOZNING SHOGIRDNI TANLASH VA UNI TARBIYALASHDAGI FALSAFIY G'OVYALARI	220-224
<i>Umurzaqov Axmadjon Maxamadovich</i>	
INSON E'TIQODIDAGI O'ZGARISHLARNING METODOLOGIK ASOSLARI	225-231
<i>Teshayeva Gulchehra Murodovna</i>	
YANGI O'ZBEKİSTONDA SHAXSNING RAQAMLI JAMIyatGA TRANSFORMATSIYALASHUVI	232-237
<i>Yusupova Ranoxon</i>	
IJTIMOIY MUHIT TEXNOGEN SIVILİZATSIYA VA AHLOQ MASALALARI	238-241
<i>Sharipov Abdughakimjon Ziyotdinovich</i>	
SHARQ VA G'ARB TAFAKKURIDA FAROVON HAYOT TUSHUNCHASINING FALSAFIY TAHLILI	242-246
<i>Sultonova Shaxnoza</i>	
MUNAVVAR QORI MA'RIFIY-AXLOQIY QARASHLARINING FALSAFIY AHAMIYATI	247-251
<i>Dusmanov Sherzod Abduvaliyevich</i>	
JINOYATCHILIK – YOSHLAR AXLOQIY-MA'NAVIY BUZILISHLARINING MANBAI VA HOSILASI SIFATIDA	252-256
<i>Rajabboy Hasanov</i>	
FAROVON HAYOT MEZONI VA UNING JAMIyat TARAQQIYOTIGA TA'SIRINING IJTIMOIY-FALSAFIY ASOSLARI	257-261
10.00.00 – FILOLOGIYA FANLARI	
<i>Boynazarov Zokir</i>	
TARIXIY YOZMA MANBALARDA SOMATIZMLAR VA INSON MANZARASI	262-274
<i>Yeshboyeva Matluba</i>	
MUHAMMAD YUSUF SHE'RLARI TARJIMALARIDA IBORALARNING BERILISHI ("KO'HNA QUDUQ" DOSTONI MISOLIDA)	275-279

<i>Azizaxon Rasulova</i>	
SINTAKTIK MAYDON KONSEPSIYASI VA UNING LINGVISTIK TALQINI	280-284
<i>Mamadkulova Kamila Abdukhalikovna</i>	
THE IMAGE OF A LITERARY HERO OF THE “LOST GENERATION” IN THE WORK OF E.M. REMARQUE	285-290
<i>Naimova Parvina Rustamovna</i>	
ITALYAN VA O’ZBEK MULOQOT MATNI JARAYONIDA MULOQOTNING O’RNI VA AHAMIYATI. ITALYAN TILI VA O’ZBEK TILI VERBAL MULOQOT MATNIDA O’XSHASH VA FARQLI JIHATLARI	291-296
<i>Жабборова Муслима Тохировна</i>	
ПРИМЕНЕНИЕ ТЕХНОЛОГИЙ ДЛЯ СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ КОММУНИКАТИВНЫХ УНИВЕРСАЛЬНЫХ УЧЕБНЫХ ДЕЙСТВИЙ НА УРОКАХ РУССКОГО ЯЗЫКА В НАЧАЛЬНЫХ КЛАССАХ	297-301
<i>Xudoyberdiyeva Oyjamol, Jo’rayeva Komila</i>	
INGLIZ VA O’ZBEK TILLARIDA QADRIYATLAR IFODASI VA ULARNING TARJIMA MUAMMOLARI	302-306
<i>Ostonova Ramziya</i>	
LEXIC-SEMANTIC FIELD OF CONSTRUCTION TERMINOLOGY	307-311
<i>Qarshiyeva Tamara, Nabiyeva Sharifa, Samadova Charos va G’aniyeva Inobat</i>	
AMERIKA VA O’ZBEK ADABIYOTI MISOLIDA «UYG’ONISH VA MILLIY O’ZLIKNI ANGLASH» TAMOYILLARINING QIYOSIY TAHLILI	312-316
<i>Sumbul Muxammedova</i>	
XORAZM DOSTONLARIDAGI AYRIM HIKMATLI JUMLALARINING SODDA GAP TAHLILI BO’YICHA IZOHI	317-322
<i>Abduqodirova Zebo Qodirovna</i>	
XXI ASR TILSHUNOSLIGIDA YANGI YO’NALISH SIFATIDA EKOLINGVISTIKA	323-331
<i>Murtozayeva Zarina Muxtor qizi</i>	
BADIIY ADABIYOTLARDA KONSEPT VA KONSEPTASFERA FAOLLASHUVINING NAZARIY ASOSLARI	332-335
<i>Abiyatova Muslima Maratovna, Abdirasulov Bahodir</i>	
AUDIOVISUAL TRANSLATION: SUBTITLING AND DUBBING CHALLENGES	336-343
<i>Kayimova Mohinur Salokhiddin kizi, Bakiyev Faxriddin</i>	
COMPLEXITY OF CULTURE-SPECIFIC UNITS AND SEMANTIC AMBIGUITIES IN TRANSLATION	344-350
<i>Rasulova Nigora Kurbonovna</i>	
MASHRAB IJODIDA MULAMMA’ ASARLAR TADQIQI	351-356
12.00.00 – YURIDIK FANLAR	
<i>Djumaniyozova Dilfuza, Matnazarova Muhayyo</i>	
IJTIMOIY XAVF GURUHIGA KIRUVCHI YOSHLAR MUAMMOLARINI HAL QILISHDA YURIDIK KLINIKANING AHAMIYATI	357-362
<i>Mirzaraximov Baxtiyor, Shokirov Boburjon</i>	
KIBERHUJUMLAR NATIJASIDA SHAXSIY VA DAVLAT SIRLARIGA XAVF SOLISH	363-367

<i>Baymurotov G'ayrat Panjiyevich</i>	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA QONUNCHILIK TASHABBUSI HUQUQINI AMALGA OSHIRISHNING HUQUQIY ASOSLARI	368-376
<i>Esanova Shaxnoza</i>	
JINOYATGA TAYYORGARLIK KO'RISH VA SUIQASD QILGANLIK UCHUN JAVOBGARLIKKA OID RIVOJLANGAN DAVLATLAR TAJRIBASI	377-383
<i>Abduvaliyev Murodillo</i>	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA QONUN BO'YICHA MEROS HUQUQINI TARTIBGA SOLISHNING XUSUSIYATLARI	384-388
<i>Koryog'diyev Bobur Umidjon o'g'li</i>	
TASVIRGA BO'LGAN HUQUQ: ANGLIYA VA NYU-YORK QONUNCHILIGI QIYOSIY TAHLILI	389-395
<i>Ismaylov Raxat</i>	
HUQUQNI SHARHLASH JARAYONINING ILMIY-NAZARIY TAHLILI	396-402
<i>Nabiiev Muhriddin</i>	
INSON HUQUQLARI BO'YICHA MILLIY INSTITUTLAR FAOLIYATINING HUQUQIY ASOSLARI	403-406
<i>Kabulov Xojabay, Dauletbaeva Aynur</i>	
SHAXS SHA'NI VA QADR-QIMMATINING HUQUQIY HIMOYASI VA UNI BUZGANLIK UCHUN HUQUQIY JAVOBGARLIK ASOSLARI	407-412
<i>Utebaev Salamat, Kalbaeva Eldora</i>	
VOYAGA YETMAGAN YOKI MEHNATGA LAYOQATSIZ SHAXSLAR MODDIY TA'MINOTINING HUQUQIY ASOSLARI VA UNI BUZGANLIK UCHUN JAVOBGARLIK	413-418
<i>Begatov Jasurbek Numonjanovich</i>	
MEHNATGA OID MUNOSABATLARDA KAMSITISH UCHUN HUQUQIY JAVOBGARLIK MASALALARI	419-432
<i>Komilov Avazbek Bokijonovich</i>	
QONUN BUZILISHI, UNING KELIB CHIQISH SABABLARI VA BUNGA IMKONIYAT YARATIB BERAYOTGAN SHART-SHAROITLARNI BARTARAF ETISH TO'G'RISIDAGI PROKUROR TAQDIMNOMASINING MAZMUNI VA UNGA QO'YILGAN TALABLAR	433-441
13.00.00 – PEDAGOGIKA FANLARI	
<i>Gayupova Saodat Xamidovna</i>	
INDIVIDUAL YONDASHUV ASOSIDA ZAMONAVIY TALABA SHAXSINI SHAKLLANTIRISH MASALALARI	442-446
<i>Akimova Jumaxan, Isakova Malika</i>	
FIZIKA VA ASTRONOMIYANI O'QITISHDA STEAM TA'LIM TIZIMINING AHAMIYATI ...	447-452
<i>Абдуллаева Мавжуда Эргашевна</i>	
СОЦИАЛЬНО-ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ ПОДХОДЫ В ПРОФИЛАКТИКЕ РАСПРОСТРАНЕННЫХ ДЕТСКИХ ЗАБОЛЕВАНИЙ: МЕТОДИКА ПРИМЕНЕНИЯ ПРОГНОСТИЧЕСКИХ КАРТ	453-460
<i>Mirkasimova Zilola Alisherovna</i>	
MULTIMEDIA – MAKTABGACHA YOSHDAGI BOLALARDA BILINGVAL KOMPETENSIYANI SHAKLLANTIRISHNING SAMARALI VOSITASI SIFATIDA	461-464

<i>Xidirova Durdona Muxtorovna</i>	
SINERGETIK TA'LIM VA O'QUVCHI-QIZLARNI IJTIMOIY-MADANIY MUNOSABATLARGA TAYYORLASHNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI	465-469
<i>Yazdonov Ulug'bek, Rashidova Madina</i>	
YOSHLARDA KASBIY BILIM VA KO'NIKMANI SHAKLLANTIRISHGA QARATILGAN ZAMONAVIY KONSEPSIYALARDA ILGARI SURILAYOTGAN TA'LIMOTLAR	470-479
<i>Elmuratova Zamira</i>	
INTERACTIVE METHOD IN TEACHING ENGLISH	480-484
<i>Karimova Nilufar Ummatqul qizi</i>	
SOFT SKILLS IN FOREIGN LANGUAGE CLASSES: BASES OF IMPROVEMENT OF STUDENTS' INTERPERSONAL AND COGNITIVE SKILLS	485-490
<i>Adilov Shodiyor</i>	
MUHANDISLIK GRAFIKASI VA DIZAYN FANLARINI INTEGRATSİYALASHDA "G'OYALARNING LOYIHALA" USULI	491-496
<i>Давыдова Руфина Артуровна</i>	
ПОНЯТИЕ «ДУХОВНЫЙ ГУМАНИЗМ» КАК ОСНОВОПОЛАГАЮЩЕЕ КАЧЕСТВО ГУМАННОГО ПЕДАГОГА	497-500
<i>Abdurazzaxov Abdurasul</i>	
SPORT-SOG'LOMLASHTIRISH TURIZMI ASOSIDA TALABALARNING JISMONIY SIFATLARINI RIVOJLANTIRISH METODIKASI	501-506
<i>Ergashev Tolif</i>	
O'QUVCHILARNING KARTOGRAFIK BILIMLARINI RIVOJLANTIRISHDA MATEMATIKA VA GEOGRAFIYA FANLARI INTEGRATSİYASINI TA'MINLASH	507-515
<i>Gaziev Baxromjon</i>	
CHAVANDOZLARNING JISMONIY VA TEXNIK-TAKTIK HARAKATLARINI RIVOJLANTIRISH MASALALARI	516-523
<i>Madaminova Mavjuda Erkinovna</i>	
TALABALARNING TEXNIK IJODKORLIGINI RIVOJLANTIRISHNING NAZARIY ASOSLARI	524-529
<i>Kamalova Dilnavoz, Sattorova Aziza</i>	
FIZIKAVIY MAYATNIK ORQALI OG'IRLIK KUCHI TEZLANISHINI ANIQLASHDA TALABALARNING KASBIY KOMPETENTLIGINI RIVOJLANTIRISH METODIKASI	530-535
<i>Sobirova Saida Otabekovna</i>	
KASBGA YO'NALTIRISHNING ZAMONAVIY MODELLARI	536-542
<i>Haqberdiyev Baxtiyor, Sotiboldiyev Amiriddin, Abdumatalibov Oyatillo</i>	
MUHANDISLIK GRAFIKASI VA TASVIRIY SAN'AT, ARXITEKTURA VA DIZAYN (TEXNIK VA SAN'AT) FANLARINI O'ZARO INTEGRATSİYALASH	543-546

Received: 16 May 2025

Accepted: 1 June 2025

Published: 15 June 2025

Article / Original Paper

THEORETICAL BASIS OF CONCEPT AND CONCEPTASPHERE ACTIVATION IN FICTION

Murtozayeva Zarina,

Kattakurgan Branch of Samarkand State University

Assistant Lecturer, Department of Foreign Languages

E-mail: zarina.murtazayeva.93@mail.ru

Abstract. The article reflects the fact that the study and activation of concepts and conceptual spheres in fiction have received special recognition from linguists in world linguistics, and also reflects views on mythological heroes in order to shed light on these issues.

Keywords: concept, conceptual sphere, concept-frame, concept-diagram, concept-insight, mythological hero.

BADIY ADABIYOTLARDA KONSEPT VA KONSEPTASFERA FAOULLASHUVINING NAZARIY ASOSLARI

Murtozayeva Zarina Muxtor qizi

Samarqand davlat universiteti Kattaqo'rg'on filiali

Xorijiy tillar kafedrasi assistent-o'qituvchisi

Annotatsiya. Ushbu maqolada konsept va konseptasferaning badiy adabiyotda tadqiq etilishi va shu bilan birga faollashuvi jahon tilshunosligida tilshunoslar tomonidan alohida e'tirof etilgani, bu masalalarni ochib berish uchun mifologik qahramonlarga oid qarashlar o'z aksini topgan.

Kalit so'zlar: konsept, konseptasfera, konseptual-freym, konseptual ramka, konseptual insayt, mifologik qahramon.

DOI: <https://doi.org/10.47390/SPR1342V5I6Y2025N54>

Kirish. Badiy adabiyot tili – bu oddiy muloqot tilidan farqli, murakkab semantik qatlamlarga ega bo'lgan ifoda vositasi bo'lib, unda estetik, madaniy, ijtimoiy va psixologik ma'nolar mujassam bo'ladi. Adabiy matnlarning chuqurroq tahlili, ayniqa, kognitiv lingvistik, madaniy konseptologiya va semantik pragmatika asosida olib borilganida, matnda yashiringan konseptlar va ularning kengaytirilgan shakli sifatida konseptasfera tushunchalari muhim nazariy asos bo'lib xizmat qiladi.

Taniqli tilshunos D.S. Lixachev til konseptosferasi borasida V.I.Vernadskiyning "ionosfera" va "biosfera" tushunchalariga asoslangan holda "kontseptosfera" atamasini taklif etdi. D.S. Lixachev konsepsiyanı tilning maxsus o'ziga xos maydon sifatida taqdim etadi. U konsepsiyanı voqelik tarkibiga kiruvchi bilim va ko'nikmalar zaxirasi, shuningdek har bir xalqning madaniy tajribasi bilan bog'liq bo'lgan lisoniy majmua deb ataydi [3].

Muallifning qayd etishicha konseptasfera har bir xalqning madaniyati, adabiyoti, xalq og'zaki ijodi, ilm-fan, tasviriy san'ati qanchalik boy bo'lsa, milliy tilning konseptual tarkibi ham shunchalik boy bo'ladi degan g'oyani ilgari suradi. Albatta har bir millat, xalq, ijtimoiy

guruhning tarixiy tajribasi, olam haqidagi bilimi va ushbu bilimni tilda aks ettiruvchi lisoniy vositalarining tarkibini boyligi ma'lum konseptasferani belgilaydi. Konseptasfera til va madaniyat kesishmasi nuqtai nazaridan kognitiv borliqqa aloqador o'ziga xos tizim sanaladi.

Adabiyotlar tahlili va metodologiya. Xaritonchik qayd etganidek, lisoniy semantika lisoniy nazariya va kognitiv imkoniyatlar sirasiga tegishli ko'rish, eshitish sezgilari va boshqalariga aloqador nazariyalari o'rtasida bo'g'in vazifasini bajaradi. Til semantikasini o'rganayotganda, tafakkur tarkibini ham o'rganamiz. Kubryakov esa semantika tuzilishi kognitiv hodisa sifatida qayd etadi. Muallif bu hodisa haqidagi har qanday ma'lumotlar ong tuzilmasiga hamda ichki tuzilishiga bog'liqligini ta'kidlaydi.

Qayd etish joizki, konsept olam va mental jarayonlar bog'liqligini ta'minlovchi vositalar va kategoriyalarga bo'linishini belgilaydigan aqliy tasvir sanaladi. Tafakkur konseptlarni kategoriyalarga bo'linishini e'tiborga oladi. U lisoniy jihatdan ma'lum o'xshashliklarga ega bo'lgan obyektlarni tegishli sinflarga guruhlash imkonini beradi. Bizga muhim bo'lmagan tafsilotlardan muhim bo'lgan xususiyatlarni ajrata olish imkonini beradi [2].

Kognitiv tilshunoslik tarkibida o'ziga xos kategorizatsiyasi prototiplar doirasida amalgalashiriladi. Tilshunoslikda prototiplar nazariyasini Eleanor Rosch tomonidan ilgari surilgan bo'lib, keyinchalik K. Stumpf, E. Gusserl, M. Merlo-Pontilar tomonidan rivojlantirildi. Prototiplar dastavval psixologiyada, keyin esa nazariy tilshunoslikda ishlab chiqilgan.

Konseptlar tahlili tilshunoslikda turli sathlarda amalga oshirildi. Shular orasida leksik konseptlar tadqiqi ham ma'lum parametrlarga javob berishi talab etiladi. Umuman konseptlar aniq so'zlar yordamida verballahadi. Konseptlarning verballahuvchi borasida turli o'xshash bo'lgan ta'rif va tavsiflarga duch kelamiz. Rossiyada chop etilgan "Lingvistik entsiklopedik lug'at"da konsept borasida so'z ma'nosi bilan bir xil tartibdagi, biroq birmuncha boshqacha bog'lanishlar tizimida ko'rib chiqiladigan hodisa tarzida ta'rif berildi. Stepanov konsept mantiqiy munosabatlar va shakllar tizimidir degan munosabatni bildirdi. So'zning semantik tuzilishiga murojaat qiladigan bo'lsak, dastalab uning leksik ma'nosi va mazmun birligidan tashkil topgan moddiy va ideal ega sanaladi [1].

Muhokama. Konsept real yoki ideal olamni aks ettiradigan hamda har qanday til sohiblari ongida saqlanadigan jamoaviy ongning har qanday diskret mazmunli birligi sifatida qayd etiladi. Kognitiv masalalarni hal qilish lingvistik nuqtai nazaridan yondashish konseptlarini o'ziga xos xususiyatlariga qaratiladi.

Shundan kelib chiqib aytish mumkinki, konsept badiiy matnlarda foydalanilganda ular ba'zan faqat bitta til sohiblari uchungina emas, balki boshqa til foydalanuvchilarda ham umumiylig ko'zga tashlanishi mumkin. Xususan, mifalogik asarlarga nazar soladigan bo'lsak, bunday asarlarda mifalogik qahramonlarning ya'ni mavjudotlarning tasviri boshqa tilda so'zlashuvchilar ongida shakllangan ko'rinas obrazlar: chizmalar, karikaturalar, illyustralar, qo'g'irchoqlar, haykallar, niqoblar, aktyorlarning liboslarida umumiylikni ko'rishimiz mumkin. Ya'ni ularda ishlatilgan har qanday fantaziya "tanib oladigan" obrazlarni yaratadilar. Misol uchun, bizga ma'lum bo'lgan slavyanlar mifologiyasida Baba Yaga odatda ko'zi ko'r (yoki og'riydi) oyog'i yasama bo'ladigan obraz sifatida tasvirlanadi [4].

Shu o'rinda aytishimiz joizki, hech kim o'z ko'zi bilan ko'rmagan lekin inson tasavvur ongida mustahkam joy olgan ba'zi atamalarni ham keltirishimiz mumkin. Xususan, "jannah" va "do'zax" kabi leksemalarni aytishimiz mumkin.

“Mifologik lug‘at” da “do‘zax” ilohiyadolatning zindoni sifatida aks ettirilib, jinlar (yoki shayton) jazoni ijro etuvchi qatlchilar u yerda istiqomat qiladi. V.I. Dalning “Толковый словарь живого велико русского языка” nomli lug‘atida esa do‘zaxni yer osti dunyosi, zulmat, alangali pech bo‘lib, uning ajralmas belgisi abadiy qaynab turgan qatron solingan qozon tarzida tasvirlangan.

“Do‘zax”ning aksi bo‘lgan “jannah” esa mashhur rus tilshunosi va leksokografi S.I. Ojegovning “Толковый словарь русского языка” nomli lug‘atida diniy tasavvurga ko‘ra, bu o‘limdan solih insonlar rohat-farog‘at topadigan joy deb tasvirlangan. Bu tasvirlarning barchasi konseptual freym hisoblanadi.

Demak, bizda konseptual freym haqida umumiy bilim, tasavvur hosil qilganimizdan so‘ng, “cho‘l” leksemasining ham xuddi shunday kognitiv tuzilma shaklida ya’ni “konseptual fyeym” ko‘rinishida ongimizda mavjudligini tasdiqlashimiz mumkin. Bu leksemaga “O‘zbek tilining izohli lug‘ati” ga ko‘ra “O‘simlik juda kam o‘sadigan, doimiy quruq va issiq iqlimli, suvsiz bepayon dasht; sahro, biyobon”ni anglatadi. Konseptual freym cho‘lning alohida ajralib turuvchi belgilarni (quruq yer, issiq havo, qum, saksovul) yagona yaxlitlikka birlashtiradi [2].

Shu o‘rinda “konseptual ramka” haqida ham so‘z yuritish joizdir. Konseptual ramka — ma’lum sharoitlar to‘plami uchun xos va muhim bo‘lgan barcha narsalarni o‘z ichiga oladigan murakkab vaziyatdir, va buni “ramka” ga qiyoslash mumkin.

Ramkaga misol tarzida “maktab” so‘zini keltirish mumkin-bu bolalarga ta’lim beradigan muassasa va “maktab” deb ataluvchi joy “hajmli” tasavvur bilan ongimizni to‘ldiradi. Shu narsa ma’lumki, maktab “internat” dan farq qiladi. Biz maktabda o‘quvchilarga kun davomida ta’lim beradigan, to‘garaklar tashkil etilgan, shuningdek ustozlar va murabbiylarni mavjudligini kutamiz. Ushbu ma’lumotlarning barchasi “maktab” leksemasining mazmun rejasiga kiritilgan.

Nazariy jihatdan “Ramka” ga qaraydigan bo‘lsak, inson ma’lum bir vaziyatga holatga duch kelganida xotirasida mavjud bo‘lgan “tayyor” freymni chaqiradi. Misol uchun mashhur bo‘lgan “Vatan ostonadan boshlanadi” degan maqolni oladigan bo‘lsak, “Vatan” ramkasining bir fragmentini ochib beradi. Bu fragment faqat vatan bir kishining tug‘ilib o’sgan o‘lkasi, shahri, yoki qishlog‘i, tarixan muayyan xalqqa tegishli hudud ekanliginigina emas, balki oiladagi hamjihatlik, bir-biriga hurmat stereotipini ham nazarda tutadi. Freymning yaxshi namunasi sifatida mavsumlarning «mental freymlari» xizmat qilishi mumkin: «qish», «bahor», «yozi», «kuz», ular har bir rus tilida so‘zlashuvchi odamning ongida mavjud[1].

Yana bir nazarda tutishimiz kerak bo‘lgan nazariy tushunchalardan biri bu konseptual anglash (insight) so‘zidan kelib chiqqan bo‘lib, “mohiyatga kirib borish”, “tushunish” degan ma’nolarni anglatadi.

Adabiyotlarda aytishicha, intuitiv bilish nazariyasiga ko‘ra, insight-bu bevosita idrok etish, ya’ni “yorqin anglash” va ongli tushunish akti (harakati) hisoblanadi. Xulq-atvor nazariyasidagi bosqichma-bosqich va “ko‘r-ko‘rona” o‘rganish konseptsiyasiga zid ravishda, insight Gestalt Psixologiyasining asosiy tushunchalaridan biri bo‘lib, vaziyatni butunlay idrok etish, uning muayyan aloqalari va tuzilmasini birdaniga “anglash”ni nazarda tutadi [1].

Natijalar. Telia «konsept» atamasi haqida shunday yozadi: «Tushuncha atamasining “muhim xususiyatlar to‘plami” sifatida o‘zgartirilishi “konsept” atamasi bilan terminologik almashtirishdan iborat emas: konsept har doim bilimdir, bu esa uning obyektning faqat asosiy xususiyatlarini emas, balki ma’lum bir til jamoasida uning mohiyati haqida bilish bilan to‘ldirilgan barcha xususiyatlarini aks ettirishi deganidir» [5].

Asosiy falsafiy va lingvistik yo'nalishlarni ko'rib chiqish quyidagi xulosani shakllantirishga imkon berdi: konsept bu tilshunoslikning nisbatan yangi sohasi bo'lgan Kognitologiyaning muhim qismidir; Konsepsiya voqelik tarkibiga kiruvchi bilim va ko'nikmalar zaxirasi; Konseptasfera esa har bir xalqning madaniyati, xalq og'zaki ijodi boy bo'lishi til konseptasferasi boyishiga xizmat qiladi.

Xulosa. Badiiy adabiyotda konsept va konseptasfera tushunchalari matnning chuqur semantik qatlamlarini ochib berishda muhim vosita bo'lib xizmat qiladi. Konseptlar – muayyan madaniy, psixologik va axloqiy mazmunlarga ega bo'lgan tushinchaviy birliklar bo'lib, ular obrazlar, simvollar, metaforalar va til vositalari orqali ifodalanadi. Konseptasfera esa o'zaro bog'langan konseptlarning majmuasi sifatida har bir adabiy asarda muallif dunyoqarashi, madaniy muhit va ijtimoiy kontekstni ifodalovchi kompleks tizimni tashkil etadi.

Ushbu maqolada konsept va konseptasferaning nazariy asoslari kognitiv lingvistika, madaniy konseptologiya va diskurs tahlili doirasida tahlil qilindi. Shuningdek, badiiy matn doirasida konseptlarning qanday shakllarda faollashuvi – ya'ni obrazlar, intertekstual ishoralar, assotsiativ maydonlar va o'quvchi bilim zaxirasi orqali jonlanishi ko'rsatib o'tildi.

Shu asosda xulosa qilish mumkinki, badiiy adabiyotda konseptual tahlil – matnni chuqurroq anglash, madaniy qatlamlarini ochish va muallif niyatini talqin etishda samarali metod bo'lib xizmat qiladi. Bu esa adabiy tanqid, tarjima nazariyasi va lingvistik poetika sohalarida amaliy qo'llaniladigan dolzarb nazariy yo'nalishlardan biridir.

Adabiyotlar/Литература/References:

1. Falsafiy ensiklopedik lug'at. – Toshkent. 1988. – В. 209.
2. Даль В. И. Толковый словарь живого великорусского языка. — М.: Русский язык, 1991. — Т. 1. — С. 42.
3. Лихачёв Д. С. Концептосфера русского языка // Известия РАН. Серия литературы и языка. – 1993. – Т. 52, №1. – С. 3–9.
4. Ожегов С. И. Толковый словарь русского языка. — М.: Русский язык, 1983. — С. 392.
5. Телия Т. В. Русская концептосфера: Культурно-языковой анализ. — М.: Языки русской культуры, 1996. — С. 96.

SCIENCEPROBLEMS.UZ

IJTIMOIY-GUMANITAR FANLARNING DOLZARB MUAMMOLARI

Nº 6 (5) – 2025

**АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО-
ГУМАНИТАРНЫХ НАУК**

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

**“Ijtimoiy-gumanitar fanlarning dolzarb
muammolari” elektron jurnali 2020-yil
6-avgust kuni 1368-sonli guvohnoma bilan
davlat ro’yxatiga olingan.**

Muassis: “SCIENCEPROBLEMS TEAM”
mas’uliyati cheklangan jamiyati

Tahririyat manzili:
100070. Toshkent shahri, Yakkasaroy
tumani, Kichik Beshyog’och ko’chasi,
70/10-uy. Elektron manzil:
scienceproblems.uz@gmail.com
Bog’lanish uchun telefon:
(99) 602-09-84 (telegram).